

סיכום ישיבת הועדה מיום 25.8.2020

נוכחים/ות: אביבה מנצור – יו"ר הועדה לאיכות הסביבה במועצה, אורן תבור מנהל היחידה האזורית לאיכות הסביבה, רוני נצר, איתי נצר, גדי שלסקי, ירון ארנדט, רן סנדרס, שירלי שביט, ירדנה ויזנברג, מרים הלר-ליג'י, עודד חלמית, חמדה ארנון.

תודה רבה לרן סנדרס שאירח את ישיבת הוועדה בחצר ביתו, כמו גם לאורן תבור מנהל היחידה לאיכות הסביבה ברעננה, שלאור הנחיות משרד הבריאות הזמין את חברי הוועדה לקיים את הישיבה ביחידה.

1. השבת פרחי הבר לאיזורים שחושפו בעבר ע"י שופל - עדכון:

- 1.1 השנה הופסק השימוש בשופל לחישוף עשביית הבר.
- 1.2 המעבר לאמצעי כיסוח ידידותיים יותר לסביבה ושאינם פוגעים בחי ובצומח מאפשר לקיים פעילות שיקום נופי של השבת צמחי הבר לאזורים אלו.
- 1.3 **רן סנדרס** דיווח כי ר' המועצה אישר תכנית קהילתית הכוללת זריעה והטמנת גיאופיטים.
- 1.4 הכוונה לבצע אחרי חגי תשרי כאירוע קהילתי.

2. הקמת גינת פרפרים בצ"י – עדכון:

- 2.1 מתוכננת הקמת גינת פרפרים לטובת תלמידי בתי הספר הגנים והקהילה, בגינת השעשועים פינת אבני חן – נוף הרים בצ"י.
- 2.2 התכנון בוצע על-ידי **ירון ארנדט** הכולל צמחיה עליה הפרפרים מטילים (מזון לזחלים), צמחי צוף להזנת הפרפר הבוגר ומקומות לשהות הפרפרים (בעיקר בלילה).
- 2.3 סטטוס התכנית: משלימים הצעות מחיר לאביזרי השקיה, צמחיה ועבודה.

3. הקמת משתלה:

- 3.1 **רן:** מעדכן את חברי הוועדה בהתנעת פעילות להקמת משתלה ביוזמת תושבת היישוב עדי מרגולין.
- 3.2 בישיבה שהתקיימה במועצה היום, 25.8.20, בה השתתף רן סנדרס, נקבע ע"י ר' המועצה שהמיקום יהיה בשטח ממערב לרח' בארי בכ"י המותאם גם לבעלי מוגבלויות.
- 3.3 בתכנון הקמת שולחנות גידול, ערוגות ומעברים .
- 3.4 בישיבה זו סוכם שלצורך קיום המשתלה יש צורך ב- 2 פונקציות:
 - 3.4.1 תחזוקה: נושא זה יהיה באחריות השפ"ה.
 - 3.4.2 רכז שיתכלל את מכלול הפעילויות של המשתלה ויהיה ת"פ המתנ"ס.
- 3.5 ר' המועצה ציין שיידרשו תקציבים להקמת המשתלה ולתפעולה ויהיו לכך מקורות שונים.
- 3.6 **ירדנה** הביעה נכונות לסייע.
- 3.7 **אביבה** : ההחלטה על מימון הקמת המשתלה הגיעה לאור "הקולות הקוראים" של המשרד להגנת הסביבה, חושבת שהיה ראוי בראש וראשונה

בשל מגבלות התקציב לתעדף רכז קיימות, שהיה בעבר והעסקתו לצערי בוטלה בקדנציה הקודמת..

3.8 **אביבה** מקריאה את הגדרת תפקיד רכז הקיימות, אותו לבקשתה קיבלה מאת מנהלת יחידת חינוך לקיימות ביחידה האזורית:

תפקידו של רכז הקיימות כפי שהוגדר ע"י היחידה לאיכות הסביבה:

א. **תכלול את תחום החינוך לקיימות:** הובלת חינוך לקיימות ברוח החזון של המועצה ובתיאום עם מח' החינוך וגורמים רלבנטיים נוספים.

ב. **טיפול זהות מועצתית:** בנייה של מתווי חינוך ייחודיים בשיתוף בתי הספר, בדגש על חשיבות השמירה על השטחים הפתוחים והמסדרון האקולוגי העובר בשטח המועצה.

ג. **פיתוח מקצועי של צוותי חינוך:** הכשרה לחנוך חוץ יזמי, ברוח התפיסה החינוכית "להיות חלק משפיע" כפי שפותח ביחידה לאיכות הסביבה.

ד. **עידוד יזמות ייחודית בבתי הספר:** ליווי מורים בקידום יוזמות פרטניות בתחום החינוך לקיימות, חיבורים ליוזמות בקהילה, טיפוח מרחבים ללמידת חוץ בחצרות בתי הספר.

ה. **גיוס תקציב:** סיוע בכתיבת בקשות ודוחות לתמיכה תקציבית, כגון ממשרדי ממשלה ועוד.

היקף התפקיד: לפחות יומיים בשבוע [15 שעות שבועיות] זאת בנוסף לליווי חינוך יער שהמשרד מקווה שתתקבל עבורו תמיכה מתוך הקול קורא של המשרד להגנת הסביבה, אך מניחים שייקח עוד זמן עד שהתמיכה תתקבל, ויתכן שזה לא רלוונטי לשנת הלימודים הנוכחית.

עלויות:

עלות רכז/ת חינוך לקיימות מטעם היחידה האזורית: 82 ₪ לשעה.

עלות לשנת תשפ"א עבור 15 שעות שבועיות: 63.450 ₪

לגבי "הקול קורא" הדו שנתי לליווי חינוך יער:

בגני הילדים ובבתי הספר, המטרה לעודד את מוסדות החינוך לצאת למרחבים הטבעיים המקסימים בישוב, וליצור רצף חינוכי לילדי הגן, ולכשיגיעו לבית הספר, ימשיכו לצאת ליום יער גם בכיתות א'-ב'.

היקף הפעילות המומלץ: 5 גנים בכל שנה ו- 2 בתי ספר (שכבות שונות בכל שנה).

3.9 **אורן** ציין כי אמור לצאת קול קורא המתוכנן לתחילת תשפ"א אלא שזה כנראה לא יצא לפועל לפני שנה"ל תשפ"ב.

3.10 הועלה הצורך לתכנן תקציב מתאים מראש.

3.11 **בישיבת הועדה עלו לדיון שתי 2 סוגיות:**

3.11.1 היה והמועצה מסוגלת לארגן תקציב לרכז קיימות או למשתלה, מהו **סדר העדיפויות** שעליו ממליצה הועדה.

3.11.2 אודות **מיקום המשתלה**.

3.12 **המלצות הועדה:**

3.12.1 בהצבעה שהתקיימה הביעו הנוכחים את דעתם, ללא יוצא מן הכלל, כי אם יהיה תקציב או לרכז קיימות או למשתלה, עדיפות התקצוב

הינה לרכז קיימות שבין תפקידיו ליצור קשר כאמור, עם כל מסגרות החינוך ביישוב.

3.12.2 חשוב לראות את מהות רכז הקיימות כתפקיד רשותי ולא של המתנסים הרכז חייב לעבוד עם מערכת החנוך.

3.12.3 לעניין מיקום המשתלה:

3.12.3.1 לדעת הועדה המיקום עליו סוכם אינו נכון. המיקום צריך להיות בקרבת מוסדות החינוך ובלב הישוב ולא בפאותיו המרוחקים (גם אם בעתיד תבנה שם שכונה). המקומות המועדפים:

3.12.3.2 אזור "ספינת הפיראטים" או בין דרך ההר לגלעד אחרי המנהרה (עדיפות שניה)

3.12.3.3 כמו כן הועלו הצעות נוספות למיקום המשתלה בצור יגאל כמו: ע"י ביה"ס נוף צורים או ליד מועדון הגמלאים המתוכנן, בסמוך לבית התרבות, ובחי בר. [אם כי זה האחרון מצוי בתיכונן להחזירו "לחיים"].

3.12.3.4 צוין שקמפוס בתי הספר בכ"י משרת הן את כ"י והן את צ"י: חט"ב "רמון" משותפת, "דק"ל" משותף וגם ב"קשת" יש מצבים בהם לומדים שם תלמידים מצ"י.

3.12.3.5 לאור ההמלצה הועדה קוראת לר' המועצה לדון מחדש בהחלטה על המיקום.

3.12.3.6 הועלתה בנוסף ההצעה לבחון את האזור באמצעות מפת גוגל.

4. העתקת עצים "תקועים":

4.1 המועצה פרסמה שיש כוונה לבצע העתקת "עצים תקועים" באזור גן "הליקו" בצ"י.

4.2 מהפרסום אפשר להבין שהועדה שותפה לרעיון.

4.3 הועדה מבקשת להבהיר שהיא בעד נטיעת עצים שלא במדרכה אך מהבחינה המקצועית לא מדובר בהעתקת ה"עצים התקועים" אלא בעקירת התקועים ונטיעת חדשים כפי שירון המליץ למועצה כבר ב- 2005.

4.4 צוין שטרם בוצע הסיכום בנושא שיקום העצים ברח' האילנות בצ"י, שהתקבל לאחר הסקר שביצע ערך והגיש למועצה לפני זמן רב עודד חלמית.

5. פינוי חד-שבועי של גזם:

5.1 בתום כחצי שנה מאז החל הפיילוט, הועדה מבקשת לבחון את ממצאי הפיילוט כדי לחוות דעה.

5.2 חברי הועדה בדיעה שלמרות אי-הנחת של מס' תושבים כפי שעולה מפוסטים ב-Facebook, מדובר בהחלטה מבורכת ולמעט מס' תושבים שמפריים את ההנחיות בסה"כ הישוב נקי יותר.

5.3 על-מנת לגבש המלצה שהינה על בסיס ממצאים מעבר לתחושת החברים, חשוב לקבל נתונים מהשפ"ה.

- 5.4 **המלצת הועדה:** לזמן לפגישה הבאה את מנהל השפ"ה למתן סקירה על הפיילוט ותוצאותיו.
לאחר הסקירה תקיים הועדה דיון ותגבש את המלצתה.
6. **הערות הועדה לתוכניות פיתוח/שיקום של המועצה - היקף והתייחסות המועצה:**
- 6.1 המועצה מעבירה לועדה לעיון, לבקרה ולמתן הערות לתכניות פיתוח ושיקום נופי.
- 6.2 לא כל תכנית או מיזם מגיעים לועדה.
- 6.3 הערות/בקרת הועדה אינן על טעם או אסתטיקה אלא מתייחסות לצד המיקצועי בלבד בנושא הנוף.
- 6.4 חברי ועדה מקצועיים מקדישים מזמנם להכנת תיקי בקרה, מתוך מטרה שהביצוע יהיה מקצועי בהיבטי הסביבה ומותאם לתנאי וצרכי היישוב.
- 6.5 בישיבות הוועדה הראשונות בנוכחות נציגי המועצה התבקשה המועצה במסגרת נהלי עבודתה להעביר לועדה תוכניות והועדה תגיש את המלצותיה. בהמשך, המועצה תתייחס להמלצות לחיוב או לשלילה או שילוב ביניהם.
- 6.6 לאחר כמעט שנתיים של פעילות והגשה למועצה של מספר תיקי בקרה שהוכנו על-ידי ירון לתכניות שהוגשו לועדה, לא התקבלה אף התייחסות אחת של המועצה לוועדה, לחיוב או לשלילה, יתרה מכך כבר בוצעו מספר פרויקטים או חלקם המכילים רכיבים המנוגדים לחלוטין להמלצות. ברור ומובן כי המלצות הועדה אינן מחייבות אולם נידרשת מינימום של התייחסות ושקיפות.
- 6.7 המועצה אינה מקבלת או מיישמת חלק מההערות/המלצות.
- 6.8 **המלצות הועדה:**
- 6.8.1 הועדה מבקשת לעיין ולבדוק כל תכנית/מיזם פיתוח, שינוי, שדרוג או שיקום עוד בטרם אושרה לביצוע וזאת מאחר שבמקרים רבים יש גם לתכניות שוליות לכאורה היבטי איכות סביבה והוועדה סבורה שבאמצעותה אפשר לתקן גם טעויות עבר ולהביא לשיפור. לדוגמא: בשיקום כיכר המרכז (ליאונרדו) בכוכב-יאיר נעשה שימוש רב בחומרים שאינם מומלצים כיום בגלל צבירת אבק ותרומה שלילת להעלאת הטמפרטורה מה שמנוגד לאג'נדה הירוקה.
- 6.8.2 הועדה סבורה שכאשר המועצה בוחרת שלא לקבל את המלצות הועדה, עליה לעדכן ולהתייחס לסיבות לאי קבלת ההמלצות.
7. **טיפול בגללי כלבים:**
- 7.1 מאז הועלה הנושא לראשונה בפני מנכ"ל המועצה ב- 30.10.2019, הנושא שב ועולה בוועדה אך נראה שהמצב בשטח רק מחמיר.
- 7.2 קיימים מס' תחומים בהם נדרש טיפול על-מנת למגר את התופעה:
- 7.2.1 חינוך.
- 7.2.2 הסברה.
- 7.2.3 אכיפה.

7.2.4 ביצוע ניקיון על-ידי המועצה (המועצה עדכנה לפני מס' חודשים שבכוונתה להקדיש משאבים לניקוי).

7.3 המלצות הועדה:

- 7.3.1 הועדה רואה את בעיית הגללים כנושא שצריך לתת לו עדיפות. הישוב מזהם בגללים שלא נאספו על-ידי בעלי הכלבים.
- 7.3.2 בשלב ראשון צריכה המועצה לקיים הסברה וכחלק חשוב ממנה לנקות את הישוב תוך פרסום הנושא. בכל איזור שינוקה יוצבו שלטים המציינים שהמועצה ביצעה נקיון והתושבים מתבקשים לשמור על הניקיון.
- 7.3.2.1 הועלה שחשוב שהשלטים יהיו בנוסחים שונים, ידידותיים ובצורה התופסת את העיין ובמקומות רבים וזאת מאחר והשלטים הקיימים היום אינם זוכים להתייחסות של התושבים שאינם אוספים אחריהם את הגללים.
- 7.3.3 **מומלץ להציב עוד עמודים עם שקיות שקיקי.** המרחק בין הנק' גדול מדי ומיקומן לא עונה על הצורך. יש מקומות "מועדים" שאין בהם שקיות כלל (שביל האורנים לדוגמא). הערה: במסגרת הדיון נשאלה השאלה האם נכון שהמועצה תספק את השקיות. לא התקיים דיון בנושא.
- 7.3.4 **להוסיף עוד פחי אשפה.** המרחק בין הפחים גדול מדי ומי שאוסף נאלץ ללכת מאות מטרים עד לפח הקרוב. חשוב להציב פחים ליד גני שעשועים וליד מוסדות חינוך (ולא רק לגללי כלבים).
- 7.3.5 בישיבה הבאה נבקש מהמועצה להתייחס לסטטוס הטיפול על כל היבטיו.
- 7.3.6 לטענה שפניות למוקד בנושא מילוי שקיות הקקי לא נענו – מבקשת הוועדה לבדוק את המצב מול המוקד באמצעות פניה למנכ"ל המועצה.

8. ניקוי הרחובות על-ידי מכונת טיאוט:

- 8.1 הסוגיה הועלתה מאחר ומכונת הטיאוט מעלה אבק כמו מפוח ואולי אף יותר וכן מלכלכת בבוץ כלי רכב חונים. הבעיה חמורה אף יותר במבואות וברחובות הקטנים בהם מכונת הטיאוט הגדולה לא מבצעת את העבודה ברמה הנדרשת.
- 8.2 השימוש בניקוי מקביל עם מים בלחץ גבוה אינו לא נותן פתרון משביע רצון וגורם ללכלוך רב לכלי הרכב החונים.
- 8.3 בעבר נעשה שימוש ברכב טיאוט קטן ולא זכור שהיתה בעיה דומה.
- 8.4 תוך הדיון הוזכר גם שהפניות לר' המועצה הקודם ולנוכחי בנושא השימוש במפוחי עלים לא הביאו להפסקת השימוש. אורן הדגיש שהשימוש במפוחים אסור על-פי חוק.
- 8.5 כמו כן נאמר כי מפוח חשמלי פחות מרעיש ויוצר פחות אבק.

8.6 המלצות הועדה:

- 8.6.1 בהעדר פיתרון מוכר אחר לניקוי רחובות, טיאוט באמצעות מכונה מכנית הינו רע הכרחי.
- 8.6.2 השימוש ברכב טיאוט גדול במקום קטן הינו בעייתי בגלל הרחובות הקטנים. יש לקחת בחשבון את הסוגיה הנ"ל ואם לא ניתן לשנות את סוג הרכב במרכז הנוכחי, יש להקפיד במרכז הבא (בעוד מס' שנים).
- 8.6.3 **מומלץ שהמועצה תפרסם את לוח הזמנים של הביצוע (רחוב וטווח שעות) ובכך תאפשר לבעלי כלי הרכב הרוצים בכך - להזיזם.**
- 8.6.3.1 להזזת כל הרכב יש יתרון נוסף – ניקוי יסודי יותר של הרחובות ובפחות זמן.
- 8.6.4 חשוב להגביר את פיקוח המועצה על ביצוע הניקיון.
9. **השימוש בקמיני עץ:**
- 9.1 המועצה טרם התחילה בטיפול בסוגיה למרות שהנושא עלה בוועדה כבר מס' פעמים והועדה גיבשה המלצות (סיכום ישיבת הועדה מיום 25.2.2020, סע' 2.14) שאותן צריך לאמץ ולבצע בדחיפות.
- 9.2 מאחר וכרגע מתבצעים איכלוס שכונות חדשות, שיפוצי קיץ והצטיידות לקראת החורף – הועדה מדגישה פעם נוספת שחשוב שהמועצה תנקוט פעולה באופן מיידי כפי שהועדה המליצה בעבר.
- 9.3 **המלצות הועדה:**
- 9.3.1 **טיפול מיידי בועדה בהסברה ודרך הועדה המקומית לתיכנון ולבניה.**
- 9.3.2 בהתקבל חוק העזר ובדגש לאחר השימוש בקמיני עץ יתקבל במקומות אחרים בשלטון המקומי – לבצע גם איכפה.
10. **צחנה כתוצאה של שריפות פיראטיות:**
- 10.1 הישוב סובל מריחות חריפים בעיקר בשעות הערב והבוקר.
- 10.2 בסבירות גבוהה מדובר בריח שמקורו במזבלה שמתלקחת ליד הכפר פלמה.
- 10.3 מדובר בעשן שמעבר למפגע הריח הקשה והחריף, מכיל חלקיקים מסוכנים מאד לבריאות.
- 10.4 דיווח דרך אפליקציית Smelly נראה כחסר תוחלת.
- 10.4.1 **המלצת הועדה:** פעילות בלתי מתפשרת של המועצה מול המנהל האזרחי והעומד בראשו על-מנת לחסל את המפגע. הנסיון מראה שפעילות כזאת עשויה להביא לתוצאות טובות.
11. **ניקוי הישוב והחורשות מסביב:**
- 11.1 הוצע לקיים מיזם קהילתי רחב של ניקוי הישוב והחורשות שמסביב (החורשות הנושקות לישוב).
- 11.2 הנושא הועלה עם כניסתה לתפקיד של המנהלת החדשה של מח' החינוך אך לא התקדם מאז.

- 11.3 מוזכר שבשבט "צור" פנה בשנה שעבר והציע לקיים יום כזה בהשתתפות הפעילה.
- 11.4 גם בהקשר זה יש קולות קוראים שניתן להגיש בסיוע היחידה לאיכות הסביבה בשרון
- 11.5 **המלצת הועדה:** לקראת אחד הימים הרלבנטיים בלוח השנה (יום כדה"א, שבוע אהבת הסביבה, לקראת חג הפסח וכו') – לקיים יום ניקיון שבו תשתתף הקהילה ובעיקר הילדים והנוער. שבוע אהבת הסביבה נראה כמתאים ביותר.
- 12. פתיחת דף פייסבוק: הועדה לאיכות הסביבה בכוכב יאיר - צור יגאל:**
- 12.1 כיום, המקום היחיד שבו יכולים תושבי הישוב להיחשף לעבודת הועדה הינו אתר המועצה אליו מועלים רק חלק מהסיכומים.
- 12.2 זאת ועוד, הסיכומים אינם גלויים לעין הנכנס לאתר, צריך לדעת לחפש ע"מ לאתר.
- 12.3 לסיכומי הועדה, לחומרים המוצגים בה (כגון מצגות, תכניות וכד') ולא להשיג בהם עניין והגיעו ממקורות חיצוניים – יש חשיבות מעבר לוועדה וראוי להביאם לידיעת הכלל.
- 12.4 לאור האמור הוצע שיוקם עמוד/קבוצה ב-Facebook שאליו יועלו החומרים. הדף יכיל את המידע וכן קישורים לעמודי Facebook אחרים ולדפי אינטרנט רלבנטיים.
- 12.5 קיימת קבוצת Facebook פעילה "כוכב-יאיר צור-יגאל - סביבה וקיימות" בניהולו של גדי. שהציע להשתמש בקבוצה זו בה חברים כ-אלף תושבים..
- 12.6 **סוכם:**
- 12.6.1 מקובל על חברי הועדה שיש צורך בכלי יעיל ונגיש יותר מאתר המועצה.
- 12.6.2 נערכה הצבעה ופה אחד הוחלט על החינוכיות של עמוד או קבוצה בפייסבוק והוחלט על השימוש בקבוצה "סביבה וקיימות" שהקים גדי.
- 12.6.3 אביבה תגדיר את מטרות הקבוצה מבחינת הועדה ותשולב כמנהלת.
- 13. פסולת אלקטרונית – נושא מעקב:**
- 13.1 בישיבת הועדה הקודמת (30.6.2020) הועלו 2 נק':
- 13.1.1 מיקום המיכל מאחורי מחסום: האם הכרחי?
- 13.1.2 הצורך בפירסום מיקום המיכל (לא כל התושבים מודעים).
- 13.2 הועדה לא קיבלה תשובות או התייחסות כלשהי.
- 13.3 **סוכם:** הועדה שבה ומבקשת לקבל התייחסות ל-2 הנושאים שלעיל.
- 14. איסוף קרטונים למחזור – נושא מעקב:**
- 14.1 בישיבת הועדה הקודמת (30.6.2020) הועלה נושא מחזור הקרטונים בעקבות שינוי הרגלי הצריכה של התושבים בשל הפנדמיה.
- 14.2 העדה המליצה לבצע בדיקה של מערך איסוף הקרטונים, לשנות/לתגבר בהתאם. ההתרשמות הינה שתושבים לא מעטים שנתקלו פעם אחר פעם

במיכלי קרטונים מלאים – הפסיקו לחפש והקרטונים נזרקים עם הפסולת להטמנה.

14.3 **סוכם:** הועדה חוזרת ומבקשת לקבל התייחסות.

15. שקיות כתומות – עדכון:

15.1 יצא מכרז.

15.2 מוזכר שנדרשת הסברה לתושבים.

15.3 אין מידע לגבי לוח"ז להתחלת ביצוע.

16. קולות קוראים:

16.1 אורן (מנהל היחידה לאיכות הסביבה בשרון) סקר קולות קוראים המתפרסמים או יתפרסמו בקרוב והיכולים לסייע ולגרום לפעילויות שונות להתבצע. לדוגמא: קול קורא בנושא ניקיון בסכום של 100,000 ₪, וקול קורא בנושא סקר טבע המחולק ל- 4 חלקים. סקר כזה עשוי להיות רב חשיבות בפרויקטים עתידיים.

16.2 אורן והיחידה ישמחו לעזור בבחירת הקולות הקוראים הרלבנטיים וכן להוסיף את המלצתם בהתאם לעניין.

16.3 לשאלה בנושא הגן הארכיאולוגי: עליו אמונות חמדה וירדנה, אין קולות קוראים מתאימים אלא אם יש קשר לאיכות הסביבה.

16.4 צריך לבדוק קולות קוראים ממשרדים אחרים כגון מינהל מקרקעי ישראל.

17. סיכום היו"ר:

17.1 **יו"ר הועדה מבקשת להודות לכל המשתתפים על תרומתם, עומק הדיון והמקצועיות.**

17.2 **תודה מיוחדת לאורן תבור המלווה אותנו עם היחידה בכל הישיבות ותורם מהידע, המקצועיות והנכונות לתת סיוע מעשי לטובת איכות הסביבה בישוב.**

תודה לרוני נצר שטרחה על רישום הפרוטוקול ורן סנדרס על העצוב וההתנסחות.

שבת שלום

בברכה אביבה מנצור

יו"ר הוועדה.